

■■■ A SZÍNIKRITIKUS MEGBECSÜLÉSE ■

Az Újvidéki Színház jubileumát, annak rendkívül gazdag és tartalmas műsorát nemcsak maga az intézmény, nemcsak a közönség avatta igaz, bensőséges ünneppé, hanem a hazai és az anyaországi színházi szakma résztvevőinek impozáns jelenléte is. Ezt az utóbbi állítást mindenekelőtt a jubileumi rendezvénysorozat első napján, a kerekasztal-értekezleten tapasztaltuk, tapasztalhattuk, hiszen azon olyan színikritikusok, színházi esztéták szóltak a harmincéves színház múltjáról, jelenéről, akiknek eddigi munkássága, szakmai tevékenysége, már rég nevet, rangot teremtett a színházi szakmában.

A megbeszélés, a színházzal kapcsolatos értékelések, vélemények megfogalmazásán túl természetesen lehetőséget teremtett arra is, hogy a szakmabeliek (szerbek és magyarok egyaránt) megismerkedjenek, találkozhassanak egymással.

Egy ilyen újbóli találkozás ültetett most az írógép elé. Ugyanis több mint tíz esztendő után újra kezét szoríthattam Nánay Istvánnal, a magyar színházi szakma meghatározó egyéniségével, azzal az emberrel, aki hosszú évtizedek óta igyekszik érdemben szólni a határon túli magyar nyelvű színjátszásról, aki nemcsak igyekszik begyűjteni a színházművészetnek ott fellelhető értékeit, hanem minden alkalommal, amikor egy-egy kisebbségi sorsban sínylődő színházhoz ellátogat, az őszinte segíteni akarás szándékát is magával viszi.

Régóta ismerem Nánay Istvánt. Ismeretségünk elején, amikor egy-egy produkciónk megtekintése után a hiányosságokra is rámutatott, a sértődöttség álarca mögé bújtam, hogy aztán nagyon hamar rádöbbenjek igazára, értékítéletének helytállóságára. Aztán az évek során meggyőződhettem, hogy Nánay István bírálatai, a hivatott színikritikus szakmai értékelései, különösen a régiókban működő színházak számára, nagyon sokat jelentettek, és jelentenek ma is.

Igaz emberi és művészi magatartása, rendkívül gazdag szakmai tapasztalata, jártassága, ítéletének szavahihetősége a színház, a színházművészet nagyon is összetett világában igyekszik bennünket eligazítani. Mi itt a régiókban csak őszinte megbecsüléssel, tisztelettel szólhatunk Nánay Istvánról, hiszen kevesen, nagyon kevesen vannak a magyar színházi szakmában, akik hozzá hasonlóan őszinte felelősséget éreznek és úgy is viszonyulnak a határon túli magyar színjátszáshoz. Nánay István a régiókban rekedt nemzettöredékek színjátszását az egyetemes magyar színjátszás szerves részeként kezeli. Természetesen nem vonom kétségbe, nem kérdőjelezem meg az egyetemesség tényét, csak hogy más az, amikor valamiféle üres szlogenként emlegetjük, és más az, amikor az egyetemesség valós

jelentésének igyekszünk érvényt szerezni. S Nánay István mindig azon igyekezett és igyekszik ma is, hogy a magyar színjátszás nagy családjában mi is megtaláljuk a magunk helyét, hogy ne csak mostohatestvérként fogadjanak be oda bennünket.

Nánay Istvánról szóló rövid lélegzetű írásomat Kereszthury Dezső *A kritikáról* című írásának befejező mondatával zárom: „A kritika szabadsága a szellem legszentebb javai közé tartozik, de csak azokat illeti meg, akik a rájuk érvényes erkölcsi és ízlésbeli törvényeket elismerik, akik a szilárd magatartást és a hiteles méltóságot önmagukra nézve is kötelezőnek tekintik.” Én ilyen embernek, színikritikusnak ismerem Nánay Istvánt.

